

ΡΩΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

[Του Λέρμοντωφ]

Ο ΤΣΟΠΑΝΟΣ ΠΟΥ ΕΙΔΕ...

«Ήσαν Χριστούγεννα. Όλοι έφυγαν από τὸ σπῆτι γιὰ νὰ πάνε στὴν ἐκκλησία ἐκτός ἀπὸ τὴν μάρμη μου καὶ ἐμένα. Ἐγὼ ἤμουν πολὺ μικρὸς καὶ ἡ μάρμη μου πολὺ μεγάλη, 80 χρονῶν!

Ἀφοῦ ἐμείναμε μόνοι, ἡ μάρμη μου ἄρχισε νὰ μοῦ διηγῆται τὸ ἀκόλουθο παραμῦθι, πού τὸ θυμοῦμαι ἀκόμη, ἂν καὶ πέρασαν ἀπὸ τότε εἴκοσι χρόνια αὐτά.

«Μία φορὰ κι' ἔσαν καιρό, ἕνας ἄνθρωπος περπατοῦσε μέσα στοὺς δρόμους μὴ νύχτα σκοτεινὴ ζητώντας φωτιά. Πήγαινε λοιπὸν ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα καὶ χτυποῦσε παντοῦ.

— Φίλοι μου, ἔλεγε, βοηθήστε με! Ἡ γυναίκα μου ἐγέννησε καὶ ἔχει ἀνάγκη νὰ ζεσταθῇ αὐτὴ καὶ τὸ μικρὸ της.

Ἡ νύχτα ὅμως ἦτο θεοσκοτεινὴ, ὅλοι ἐκοιμῶντο καὶ γι' αὐτὸ δὲν τοῦ ἀπαντοῦσε κανεὶς.

Μὴ γνωρίζοντας λοιπὸν ὁ δυστυχισμένος τι νὰ κάνη ἀποφάσισε νὰ ξαναγοῖσιν στὸ σπῆτι του. Ἐκεῖ πού γύριζε βλέπει ἀπὸ μακρῶν νὰ φεγγοδολῆ μὴ λαμπρῆ. Κάτωσφρα πρόβατα ἦσαν πλαγιασμένα τριγύρω καὶ ἕνας τσοπάνης συμμαζεμένος σὲ μίαν ἄκρη φύλαγε τὸ κοπάδι του.

Όταν ὁ ἄνθρωπος πού ζητοῦσε τὴ φωτιά ἦλθε κοντὰ στὰ πρόβατα εἶδε μὲ λύπη τὸν τσοπάνη ἀγριομανδρόσκουλος κοιμισμένους τριγύρω, στὰ πόδια τοῦ τσοπάνη.

Μόλις ἐπροχώρησε δύο τοῖρα βήματα ἔστησαν ἀμέσως καὶ οἱ τρεῖς σκύλοι καὶ ἀνοῖξαν τὰ στοματὰ τους γιὰ νὰ γαυγίσουν, ἀλλὰ δὲ βγήκε τοιμοῦδι ἀπὸ μέσα τους.

Θέλησε τότε νὰ πλησιάσῃ στὴ φωτιά καὶ νὰ πάρῃ λίγη. Μὰ τὰ πρόβατα ἦσαν τόσφ πολλὰ καὶ τόσφ κοντὰ πλαγιασμένα, τῶνα στάλλο, πού ἦταν ἀδύνατο ν' ἀνοίξῃ δρόμο. Ἀναγκάστηκε λοιπὸν νὰ περιῶν πατώντας ἐπάνω τους. Καὶ κανένα ἀπὸ τὰ ζῶα, μήτε ἐξύπνησε, μήτε κουνήθηκε.

«Όταν ὁ ἄνθρωπος ἐφθασε στὴ φωτιά, ὁ τσοπάνης σηκώσε τὸ κεφάλι. Ἦταν ἕνας γέρος κακοφτιασμένος καὶ ἄγιος ὅσο πέτρι. Ἄμα εἶδε τὸν ξένο, ἄρπαξε τὴν μακρὰ μαγκοῦρά του καὶ τὴν ἐκρίψε κατ' ἐπάνω του. Ἡ μαγκοῦρα πετάχθηκε σφαιρίζοντας, μὰ τὴ στιγμή πού κόντευε νὰ τὸν ἀγγίξῃ, ἐφυγε σὲ πλάι καὶ πήγε καὶ κερφώθηκε στὴ γῆ. Ὁ ἄνθρωπος χωρὶς νὰ ταραχθῇ ἀπὸ τὴν κακὴ ὑποδοχὴ πού τοῦ ἔκαναν, πλησίασε τὸν τσοπάνη καὶ τοῦ εἶπε:

— Φίλε μου, ἄφησέ με νὰ πάρω λίγη φωτιά. Ἡ γυναίκα μου ἐγέννησε καὶ πρέπει νὰ ζεσταῖω αὐτὴ καὶ τὸ μικρὸ της.

«Ὁ τσοπάνης ἤθελε νὰ τοῦ ἀρνηθῇ, ἀλλὰ σκέφτηκε τὰ σκυλιὰ πού δὲ γαύγισαν, τὰ πρόβατα πού δὲν τὸ κούνησαν ὅταν περπατοῦσε ἀπάνω τους, τὴν μαγκοῦρά του πού δὲ θέλησε νὰ τὸν χτυπήσῃ καὶ σὰν νὰ φοβήθηκε.

— Πάρε δὲ σοῦ χρειάζεται, τοῦ λέει.

«Ἡ φωτιά ἦταν ἔτοιμη νὰ σβῆσῃ. Δὲν ἔμεινε παρὰ λίγη ἀνθρακιά κι' ὁ ἄνθρωπὸς μας δὲν εἶχε τίποτα μαζὺ του γιὰ νὰ βάλῃ τ' ἀναμμένα κάρβουνα. Τότε ὁ τσοπάνης τοῦ λέει κοροιδεύοντας:

— Πάρε ὅση ἀνθρακιά θέλεις!

καὶ κύτταζε νὰ δῇ πὸς θὰ τὰ καταφέρῃ.

«Τότε ὁ ξένος ἔσκηψε στὴν φωτιά, χάρισε τὴν στάχτη, πήρε μὲ γυμνὰ τὰ χέρια του κάρμποσα κάρβουνα καὶ τῶβαλε σὲ μίαν ἄκρη τοῦ ρούχου του. Καὶ ἡ ἀνθρακιά δὲν ἔκαψε οὔτε τὰ χέρια του, οὔτε τὸ ρούχὸ του».

«Όταν ὁ τσοπάνης εἶδε αὐτὸ τὸ θαῦμα, ἄρχισε νὰ λέη ἀπὸ μέσα του: «Μωρὸ τί νύχτα εἶνε τοῦτη ἀπόψε πού τὰ σκυλιὰ δὲν δαγκάνουν, τὰ πρόβατα δὲν τρομάζουν, ἡ μαγκοῦρα δὲν χτυπᾷ κι' ἡ φωτιά δὲν καίει;» Κι' ἀμέσως φώναξε τὸ ξένο πού ἐφευγε καὶ τοῦ λέει:

— Δὲν μοῦ ξηγᾷς, τί ἀλλόκοτη νύχτα εἶν' αὐτὴ; Γιατί τὰ ζῶα εἶν' ἡμέρα κι' ἡ φωτιά δὲν καίει;

«Ὁ ξένος χαμογέλασε καὶ ἀπάντησε:

— Δὲν μπορῶ νὰ ἴστῶ πῶς ἂν δὲ τὸ δῆς μόνος σου». Καὶ πήρε βιαστικὸς τὸ δρόμο του, γιὰ νὰ πάη σπιτί του ν' ἀνάψῃ φωτιά νὰ ζεσταθῇ τὴ γυναίκα του καὶ τὸ παιδί του.

«Ὁ τσοπάνης χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ πέρνει κοντὰ τὸν περιεργὸ αὐτὸν ἄνθρωπο καὶ δὲν ἄρρησε νὰ καταλάβῃ ὅτι δὲν εἶχε οὔτε κἀλῶνα νὰ τρυπώσῃ.

«Ἡ γυναίκα καὶ τὸ παιδί του ἐπλάγιαζαν στὸ βάθος μιᾶς σπηλιάς τοῦ βουνοῦ, μὲ γυμνὰ καὶ κατάψυχρος ὀλόγυρα πέτρας.

«Σκέφθηκε τότε ὁ τσοπάνης πὸς τὸ δυστυχὸ νεογέννητο κινδύνευε νὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὸ κρύο κι' ἂν κι' εἶχε καρδιά ἀπὸ πέτρα λυπήθηκε τὸ ἀθῶο μικρὸ.

«Ἐκέρμασε τὸ σάκκο ἀπὸ τὸν ὄμο του ἐβγάλε ἀπὸ μέσα μὴ χιονότῃ καὶ ἀπαλὴ προβιά καὶ τὴν ἔδωκε στὸν ξένο γιὰ νὰ κοιμηθῇ τὸ παιδάκι του ἐπάνω της.

«Ἀμέσως τότε τὰ μάτια του ἀνοῖξαν καὶ εἶδε ὅτι ὡς τὴν ὥρα ἐκεῖνη δὲν ἔβλεπε καὶ ἄκουσε, ὅτι ἄλλοτε δὲν ἦταν τρόπος ν' ἀκούσῃ.

«Εἶδε ὀλόγυρά του ἀγγέλου μ' ἀσημένια φτερά. Ὁ καθέννας ἀπ' αὐτοὺς κρατοῦσε στὸ χεῖρ ἕνα μουσικὸ ὄργανο μὲ κόρδες καὶ ὅλοι μαζὺ μὲ φωνὴ γλυκεῖα κι' ἄρμονικὴ ψέλνανε καὶ λέγανε πὸς αὐτὴ τὴ νύχτα γεννήθηκεν ὁ Χρῖς στὸς πού θὰ σώσῃ τοὺς ἄνθρώπους ἀπὸ τὴς ἁμαρτίας τους.

«Καὶ τότε κατάλαβε γιατί συνέβαιναν ὅλα αὐτὰ τὰ παράδοξα πράγματα αὐτὴν τὴν νύχτα. Τόσφ δὲ χάριξε

πὸ εὐθύς ἐγονάτισε καὶ εὐχαρίστησε τὸν Παντοδύναμο Θεὸ!...

«Όταν ἡ μάρμη μου ἐφθασε σὲ σημεῖο αὐτὸ τῆς διήγησής της ἀναστένναζε καὶ μοῦ εἶπε:

— Μάθε τώρα, μικρὸ μου, ὅτι αὐτὸ πού ὁ τσοπάνης εἶδε τότε μποροῦμε νὰ τὸ δοῦμε καὶ μεῖς σήμερα. Οἱ ἄγγελοι πετοῦν κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανὸ κάθε νύχτα τῶν Χριστουγέννων καὶ ἀπὸ μᾶς ἔξαρτᾶται νὰ τοὺς δοῦμε, ἀρκεῖ νάχουμε καλὴ καὶ καθαρὴ καρδιά!...

Λέρμοντωφ

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΞΕΝΑ

— Τὸ «Ὡσαννὰ» σημαίνει: — Σῶσον, σῶσον παρακαλῶ.

— Στὴν Κάλυμνο διὰν θέλουν νὰ ποῦν «ἐπάνω στὴ γῆ» λέγουν «τὰν γὰν!»

— Ὁ Κολόμβος πού ἀνεκόλυψε τὴν Ἀμερικὴν ἦτο... Ἕλληνας!...

— Αὐτὸ τοῦλάχιστον ἔγραψε ὁ Ἀμερικανὸς συγγραφεὺς Εὐγένιος Λόρεντς, ἀσχοληθεῖς μὲ τὸν βίο τοῦ Κολόμβου.

— Τὸ περίφημο παλαιὸ τραγοῦδι:

Εἰς τὸ ρεῦμα τῆς ζωῆς μου

διατὶ νὰ σ' ἀπαντήσω, κλπ.

ἔγραψῃ ἀπὸ τὸν γνωστὸν λόγιον τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης; Ἰ. Ἰσιδωροῖδην Σκυλίτην διὰ τὴν ὄραϊον του, τὴν ὁποῖαν ἀκολούθησε ἐνυμνεῦσθ.

— Ἐπίσης μὴ Ἀμερικανικὴ ἐφημερίς ἔγραψε ὅτι ὁ Κολόμβος εἶχε θεῖο πειρατὴ Ἕλληνα ὀνόματι Nicolò Crigeo, δηλαδὴ Νικόλαον Γραικόν.

— Θέλετε ν' ἀκούσετε πὸς ἀποκαλοῦν τὸ διάβολο σὲ διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος;

— Ἰδοῦ: «Ἄγγελος τοῦ Σκότους, Λαγκαδινός, Τρανός Ἅγιος, Τελάνιο τῆς Μαγδαληνῆς, Συδάτος, Ὄξαποδιὰ, Πυργωμένος, Τραγογένης καὶ Κατσικοπόδαρος.

— Οἱ δὲ καλόγεροι τὸν λένε. «Διάχο»

— Τὰς περισσότερας χιλιάδας στόρους παράγουν τὰ συνάπια καὶ τὰ βλήτα, ἔπειτα δὲ τὰ κουνουπίδια καὶ τὰ ραπάνια.

— Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ Λονδίνου εἶναι μεγαλύτερα τῆς τῆς Ν. Ὑόρκης, τῶν Παρισίων καὶ τοῦ Βερολίνου μαζί.

— Τὰ δράματα τοῦ Σαίξπηρ συμβαίνουν 90 θάνατοι

— Στὴν αυτοκρατορικὴ Ρωσία ὑπῆρχε σύνταγμα, ἰδρυθὲν ἐπὶ Αἰκατερίνης τῆς Μεγάλης σὲ ὅποιον κατετάσσοντο οἱ ἔχοντες μεγάλες μύτες.

— Τὸ δέγμα τῆς ἀνθρωπίνης παλάμης εἶνε ἑκατὸ φορές παχύτερο ἀπὸ τὴν ἐπιδερμίδα τῆς βλεφαρίδος.

— Καλύτερα νὰ μὴν ἔχῃ μία γυναίκα κανένα ἄνδρα παρὰ νὰ ἔχῃ ἕνα κι' ἀνάποδον», εἶπε, πολὺ ὀρθά, ἕνας Ἄγγλος δικαστὴς σὲ μὴ δίκη διαζυγίου.

— Τὰ λιονεῖα κι' οἱ τίγρεις τῶν ζωολογικῶν κήπων ἔχουν ἀνάγκη μίαν ἡμέραν νηστείας γιὰ νὰ διατηρηθοῦν ἐν καλῇ καταστάσει.

— Τὸ πρῶτον βιβλίον ἐτυπώθη τὴν 30 Ἰουνίου 1477.

— Ὁ Ἐρανιότης

